

Lekcija 1

Odgovornost

Učenici raspravljaju osnove odgovornosti

Vaspitno-obrazovni ciljevi	Učenici smatraju da je odgovornost pojam koji je povezan s ljudima, stvarima i zadacima.
Nastavni zadaci	Učenici sakupljaju i analiziraju novinske članke i časopise koje čitaju u svojoj zajednici. Prave poster na kojem bilježe svoje nalaze.
Nastavni materijali	Radni materijal.
Metodi	Grupni rad.

Popratne informacije

Koncept odgovornosti ima svoje korijene u političkom kontekstu 18. i 19. vijeka, kada su se razmatrala pitanja poput odgovornog djelovanja i principa predstavničke vlade. U filozofiji 20. vijeka naglasak je bio na pitanju slobodne volje: je li je osoba odgovorna za svoje djelovanje ili za svoje osobine? Rasprave su se više fokusirale na individualnu osobu.

Kao rezultat toga danas je vrlo teško razumjeti koncept kolektivne odgovornosti, što je ujedno i pitanje koje je poprimilo izuzetnu važnost u savremenim politikama. To je i zato što se mnoga svakodnevna pitanja koja se tiču odgovornosti - pitanja zajedničke odgovornosti, definisanja sfere lične odgovornosti ili procjene je li određena osoba dovoljno odgovorna za određenu ulogu, na primjer - moraju uzeti u obzir.

Opis lekcije

Učenici sjede na stolicama postavljenim u krug. Nastavnik stavlja *flip chart* ili veliki komad papira s naslovom „Preuzimanje odgovornosti za...“ u sredinu kruga. Okolo njega, nastavnik stavlja slike koje su uzete iz časopisa i koje, na primjer, pokazuju:

- kućni ljubimac 1;
- kućni ljubimac 2;
- kućni ljubimac 3;
- grupu ljudi;
- jednu osobu;
- jedno dijete;
- jezero/rijeku;
- hranu;
- namještaj;
- srce;
- otpad.

Potom, nastavnik nasumično stavlja kartice s riječima na pod. Kartice imaju zapisane nazive stvari koje se nalaze na slikama.

Pošto što su učenici imali dovoljno vremena da pogledaju slike, nastavnik traži od njih da ih spoje s karticama. Pošto završe zadatak, nastavnik traži od razreda da razmisle o sljedećem problemu:

- Šta znači preuzeti odgovornost za nešto ili za nekoga?
- Razmislite o nekom teškom iskustvu. Šta je u njemu bilo toliko teško? Šta vam se sviđjelo?

Važno je da nastavnik prvo uvede problem, a onda formira parove učenika kako bi zajednički radili na tom problemu. U suprotnom, pažnja učenika biće usmjerena na formiranje parova, a ne na rješavanje problema.

Učenici raspravljaju o problemu nekoliko minuta i onda predstavljaju svoja mišljenja cijelom razredu. Neće svi učenici imati priliku da kažu svoje mišljenje, ali to bi trebalo da bude omogućeno većem broju učenika i mora se obratiti pažnja da uvijek ne govore isti učenici.

Nakon kratke rasprave, učenicima se daje zadatak da razmisle o raznim profesijama i kako se može organizovati preuzimanje odgovornosti za određeni posao ili položaj:

- preuzimanje odgovornosti za sebe;
- preuzimanje odgovornosti za druge;
- preuzimanje odgovornosti za stvari.

Nastavnik daje jednom učeniku zadatak da napiše jedan broj zanimanja ili poslova na *flip chart-u* ili tabli.

U zadnjoj četvrtini časa u kojem se lekcija drži, učenicima se daje da napišu kratki tekst i da ga dovrše kao domaći zadatak.

Zadatak:

„Odaberite zanimanje ili posao s liste. Možda neko koga poznajete radi na takvim poslovima. Ukoliko želite, možete izabrati posao ili zanimanje koje se ne nalazi na listi. Napišite kratki tekst o tom poslu i o odgovornostima osobe koja taj posao obavlja:

- Opišite rad koji nosilac tog posla mora izvršiti.
- Za koga ili za šta mora ta osoba preuzeti odgovornost?
- Ukoliko osoba ne preuzme odgovornost, koje posljedice to ima za zemlju, porodicu, školu ili pak za zajednicu ?
- Šta može biti teško za osobu koja radi taj posao?

Tekst bi trebalo napisati tako da se može pročitati u učionici. Može biti korisno da se svakom tekstu doda neki crtež ili ilustracija, kolaž ili slika, kako bi se stvorio „poster“.